

Sygn. akt VIII RC 1213/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2016 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Anna Bilińska-Czyżyk

Protokolant: Ernestyna Lisowska

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2016 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniego N. W. i małoletniej L. W.**

przeciwko **P. W.**

o podwyższenie alimentów

I. podwyższa alimenty od pozwanego P. W. na rzecz małoletnich powodów L. W. i N. W. z kwoty po 500 (pięćset) złotych miesięcznie na każde dziecko zasądzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 29 listopada 2011 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt (...),

do kwoty po 600 (sześćset) złotych miesięcznie na rzecz małoletniej L. W. oraz do kwoty po 650 (sześćset pięćdziesiąt) złotych miesięcznie na rzecz małoletniego N. W., płatnych z góry do 10. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 9 lutego 2016 roku,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. odstępuje od obciążania pozwanego P. W. kosztami sądowymi,

IV. odstępuje od obciążania małoletnich powodów kosztami procesu,

V. wyrokowi w punkcie I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII RC 1213/15

UZASADNIENIE

Małoletni N. W. i L. W. reprezentowani przez matkę O. W. wnieśli o podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanego P. W. z kwoty po 500 złotych miesięcznie na każde dziecko do kwoty po 800 złotych miesięcznie.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że wraz z wiekiem dzieci rosną koszty ich utrzymania. Nadto pogorszyła się sytuacja małoletnich z uwagi na rozwód rodziców. Obecnie nie uczęszczają już na zajęcia dodatkowe, gdyż nie stać na nie ich matki. O. W. pracuje jako pielęgniarka w szpitalu w P.. Nadto podejmuje prace zlecane, aby uzyskać dodatkowe środki na utrzymanie powodów. W ocenie matki powodów, pozwany nie angażuje się w pomoc w opiece nad dziećmi.

W odpowiedzi na pozew P. W. wniósł o oddalenie powództwa w całości. Zdanie strony pozwanej żądanie pozwu nie zostało w jakikolwiek sposób udowodnione,

a nawet uprawdopodobnione, w związku z czym nie zasługuje na uwzględnienie. W ocenie pozwanego potrzeby małoletnich od momentu orzekania w sprawie o rozwód nie uległy zmianie. Nadto ojciec powodów poza realizowaniem

ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego, przekazuje matce małoletnich dodatkowe kwoty, z przeznaczeniem na ubrania dla małoletniej, jak również opłaca jej telefon komórkowy. W okresie, w którym zachowanie powoda było przez pozwanego akceptowalne, ponosił on również koszty utrzymania jego telefonu. Nadto pozwany przekazuje pieniądze dla małoletniej z okazji urodzin, jak również zapewnia jej drobne atrakcje w czasie, który spędza z córką.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

O. W. i P. W. zawarli w dniu 28 kwietnia 1990 roku związek małżeński. Ze związku tego urodziło się czworo dzieci. Dwoje z nich, synowie N. i F. są już pełnoletni i samodzielni. Małoletni są N. W. urodzony (...) i L. W. urodzona (...).

Niesporne.

Związek małżeński rodziców powodów został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 29 listopada 2011 roku wydanym w sprawie (...).

Sąd Okręgowy powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi stron matce i ograniczył władzę rodzicielską ojcu do współdecydowania o przyszłych istotnych sprawach dzieci. Obowiązkiem ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletnich, Sąd Okręgowy obciążył oboje rodziców i z tego tytułu zasądził od pozwanego alimenty po 500 złotych miesięcznie na rzecz każdego dziecka, płatne z góry do 10. dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności każdej raty, poczynając od uprawomocnienia się wyroku.

Niesporne.

W marcu 2011 roku pozwany wyprowadził się z mieszkania zajmowanego z byłą żoną i dziećmi. Do tego czasu rodzice powodów prowadzili wspólne gospodarstwo domowe. Pozwany przekazywał byłej żonie 3.500 złotych miesięcznie i powódka dysponowała wspólnymi dochodami.

O. W. pozostała z dziećmi w mieszkaniu w P.. Opłaty wynosiły; czynsz - 220 złotych miesięcznie, energia - około 200 złotych co dwa miesiące, ogrzewanie - około 250 złotych miesięcznie, tv z internetem - 100 złotych miesięcznie. (...) stron N. i F. pracowali i dokładali się do opłat mieszkaniowych po 200 złotych miesięcznie. Żywili się we własnym zakresie.

W chwili orzekania przez Sąd Okręgowy L. W. miała 9 lat, a N. W. - 12 lat. Oboje uczyli się w szkole podstawowej. Do marca 2011 roku małoletni uczęszczali na basen oraz zajęcia aikido. N. ponadto do szkoły pamięci i na lekcje języka angielskiego. L. na lekcje tańca. Dzieci były zdrowe.

O. W. była zatrudniona jako starsza pielęgniarka w Szpitalu (...) w S.. Otrzymywała wynagrodzenie w kwocie 2.400 złotych netto.

P. W. pracował jako mechanik samochodowy. Mieszkał w wynajętym lokalu przy ul. (...) w S.. Czynsz najmu wynosił 300 złotych. Pozwany spotykał się z dziećmi raz na tydzień lub raz na dwa tygodnie.

Dowody:

- akta sprawy (...);

Po zakończeniu postępowania rozwodowego pozwany opłacał korepetycje z języka angielskiego dla małoletniej. Na ten cel przeznaczał 200 złotych miesięcznie. Przelewał na konto matki powodów dodatkowe pieniądze na zakup odzieży i obuwia. Doładowywał telefony dzieci.

Dowody:

- potwierdzenia przelewu, k. 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39,

O. W. obecnie pracuje w szpitalu w P.. Zarabia około 2.000 złotych netto. Podejmuje dodatkowe zatrudnienie na podstawie umowy zlecenia. Z tego tytułu otrzymuje dochód w kwocie 1.500 złotych miesięcznie. Mieszkanie w P. po podziale majątku pomiędzy rodzicami powodów stało się własnością O. W., która musiała dokonać spłaty na rzecz pozwanego w kwocie około 100.000 złotych. Na ten cel zaciągnęła kredyt, które spłaca po 1.000 złotych miesięcznie. Obecnie zamieszkuje tylko z małoletnimi powodami. Posiada samochód osobowy R. (...) z 2003 roku, którym dojeżdża do pracy.

Na uzasadnione koszty utrzymania małoletniego N. składają się przede wszystkim następujące wydatki: zakup podręczników - 300 złotych rocznie, składka na radę rodziców - 50 złotych rocznie, składka na ubezpieczenie - około 50 złotych rocznie, wyżywienie - około 400 złotych miesięcznie, zakup odzieży i obuwia - 150-200 złotych miesięcznie, zakup kosmetyków, środków higieny, środków chemicznych - około 100 złotych miesięcznie, zakup leków - około 50 złotych miesięcznie, dojazd do szkoły - około 50 złotych miesięcznie. Średni miesięczny koszt utrzymania N. W. bez udziału w kosztach utrzymania mieszkania wynosi około 850 złotych.

Na uzasadnione koszty utrzymania małoletniej L. składają się przede wszystkim następujące wydatki: składka na radę rodziców - 50 złotych rocznie, składka na ubezpieczenie - około 50 złotych rocznie, wyżywienie - około 400 złotych miesięcznie, zakup odzieży i obuwia - 150-200 złotych miesięcznie, zakup kosmetyków, środków higieny, środków chemicznych - około 100 złotych miesięcznie. Średni miesięczny koszt utrzymania L. W. bez udziału w kosztach utrzymania mieszkania wynosi około 750 złotych.

Matka powodów ponosi następujące koszty związane z mieszkaniem w P.: czynsz - około 300 złotych miesięcznie, ogrzewanie gazowe - około 200 złotych miesięcznie, energia - około 150 złotych miesięcznie, internet - 100 złotych miesięcznie. Średnio miesięcznie na wskazane koszty matka powodów musi przeznaczyć 750 złotych. Zatem udział każdego z małoletnich w tych kosztach wynosi 250 złotych.

Dowody:

- zeznania matki powodów O. W., k. 54-55;

P. W. nadal pracuje jako mechanik samochodowy u tego samego pracodawcy, u którego pracował w chwili orzekania przez Sąd Okręgowy. Na podstawie umowy o pracę otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 1.360 złotych netto. Pozostaje w związku małżeńskim z D. W.. Żona pozwanego zarabia około 2.000 złotych netto. Lokal przy ul. (...) w S. należy do pozwanego i jego obecnej żony. Na zakup tego lokalu pozwany wraz z żoną D. W. zaciągnął kredyt hipoteczny na kwotę 111.197,40 złotych. Wkład własny wynosił 28.131,48 złotych. Miesięczna rata wynosi 626,17 złotych. Opłaty za mieszkanie wynoszą około 520 złotych miesięcznie. 100.000 złotych otrzymane od O. W. w ramach spłaty pozwany przeznaczył na wpłatę wkładu własnego i urządzenie nowego mieszkania. P. W. nadal użytkuje samochód osobowy F. (...). Samochód O. (...) został sprzedany za kwotę około 6.000 złotych. Samochody w ramach podziału majątku stały się własnością pozwanego.

Pozwany doładowuje telefon córki kwotą 30 złotych. Co jakiś czas kupuje córce coś z odzieży. Z córką kontaktuje się kilka razy w miesiącu. Na rzecz N. nie dokonywał zakupów od 2014 roku. Kontakty z synem są sporadyczne.

Dowody:

- aneks do umowy o pracę, k. 40,

- zaświadczenie, k. 41, 42, 43-43v,

- deklaracja podatkowa, k. 44-45,

- umowa kredytu hipotecznego, k. 46-48,

- harmonogram wypłaty kredytu, k. 49,

- harmonogram spłat, k. 50,
- zestawienie zbiorcze zużycia, k. 51,
- faktura VAT, k. 52-53,
- zeznania pozwanego P. W., k. 55-56;

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwa małoletnich L. W. i N. W. zasługiwały na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 133 § 1 k.r.io. rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

W przypadku, gdy dziecko nie dysponuje majątkiem, na rodzicach ciąży bezwzględny obowiązek alimentacyjny. Zakres tego obowiązku zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 k.r.io.). Możliwości te określa się nie według faktycznie osiągniętych dochodów, ale według tego, jakie dochody może osiągnąć zobowiązany rodzic przy założeniu, że dokłada wszelkich starań i swoje możliwości zarobkowe w pełni wykorzystuje (por. Tadeusz Domińczyk, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, pod redakcją Kazimierza Piaseckiego, Wydanie 3, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2006, str. 814).

Nadto zgodnie z art. 135 § 2 k.r.io. wykonywanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie.

Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dzieci z reguły utrzymuje się przez wiele lat, co wiąże się ze zmianą okoliczności, które kształtują zakres tego obowiązku w tym okresie. Orzekając o alimentach wymagalnych w dacie wyrokowania, jak i alimentach na przyszłość sąd bierze pod uwagę potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego według stanu istniejącego w chwili wyrokowania, zgodnie z art. 316 k.p.c.

Ustawodawca przewidział jednak możliwość uwzględnienia zmian wskazanych przesłanek, które nastąpiły po wydaniu orzeczenia ustalającego obowiązek alimentacyjny. Zgodnie z art. 138 k.r.io. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zatem data uprawomocnienia się wyroku zasądzającego świadczenia alimentacyjne początkuje termin, w jakim możliwe jest wystąpienie z żądaniem zmiany tego wyroku w razie zmiany stosunków (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 1999 r., I CKN 274/99, niepublikowany).

Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami (por. Tadeusz Domińczyk, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz pod redakcją Kazimierza Piaseckiego, Wydanie 3, Wydawnictwo Prawnicze „LexisNexis”, Warszawa 2006, str. 839). Przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w myśl art. 138 k.r.io., należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowych i majątkowych stron. Z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 1954 r. wynika nadto, iż dla stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.io., należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności - na tle sytuacji ogólnej - mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego (I Co 41/54, PiP (...)).

Rozstrzygnięcie o żądaniu podwyższenia lub obniżenia alimentów wymaga zatem porównania stanu istniejącego w chwili wydania przez sąd ostatecznego orzeczenia określającego wysokość alimentów pomiędzy tymi samymi stronami, ze stanem istniejącym w chwili orzekania o zmianie wysokości alimentów w trybie art. 138 k.r.i.o.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zeznań stron, dowodów z dokumentów złożonych przez strony w toku postępowania oraz akt sprawy (...). Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania tych dowodów.

Od czasu wydania wyroku w sprawie o rozwód w listopadzie 2011 roku minęły ponad 4 lata. Sąd Okręgowy na moment wydania tego wyroku ustalił, że koszty utrzymania małoletnich, w tym koszt zapewnienia odpowiednich warunków bytowych, wynoszą około 800 złotych. Materiał dowodowy zebrany w niniejszej sprawie daje podstawy do przyjęcia, że obecnie średni miesięczny koszt utrzymania (uwzględniający udział małoletnich w kosztach utrzymania mieszkania) N. W. wynosi około 1.100 złotych, a L. W. - około 1.000 złotych. Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do kwestionowania rodzaju i wysokości wydatków ponoszonych na rzecz powodów wskazanych przez ich matkę w czasie przesłuchania przed sądem. Przyjęciu za uzasadnione kosztów wskazanych powyżej nie sprzeciwiają się zasady doświadczenia życiowego, wiek powodów, ich stan zdrowia oraz możliwości zarobkowe i majątkowe rodziców powodów. Zatem należało uznać, że od czasu wydania wyroku przez Sąd Okręgowy, koszty utrzymania N. W. wzrosły o 300 złotych, a L. W. - o 200 złotych. W ocenie Sądu Rejonowego wskazaną zmianę należy uznać za znaczną i mającą trwały charakter. Należało zatem ustalić czy zmianie uległa również sytuacja finansowa rodziców powodów.

Odnosząc się do twierdzeń pozwanego i jego zeznań w zakresie osiągniętych dochodów, należy wskazać, że możliwości zarobkowe pozwanego przekraczają kwotę najniższego wynagrodzenia. Należy pamiętać, że pozwany posiada prawie 20-letnie doświadczenie zawodowe na stanowisku mechanika samochodowego i od wielu lat pracuje u tego samego pracodawcy. Pozwany jeżeli nie jest w stanie uzyskać u obecnego pracodawcy wyższego dochodu winien rozważyć zmianę pracy lub podjęcie dodatkowej. Nadto należy w tym miejscu zauważyć, że już Sąd Okręgowy w sprawie o rozwód przyjmował, że możliwości zarobkowe pozwanego wynoszą 3.500 złotych. W uzasadnieniu wyroku z dnia

29 listopada 2011 roku Sąd Okręgowy wskazał, że poziom życia rodziny w okresie, kiedy małżonkowie mieszkali razem i utrzymywali czworo dzieci wskazuje, że rodzina musiała dysponować poza zarobkami powódki, środkami finansowymi dużo wyższymi niż najniższe wynagrodzenie. Sąd Okręgowy wskazał, że strony poza codziennym utrzymaniem

6-osobowej rodziny, mieszkania, mogły zakupić dwa samochody, posyłać dzieci

na dodatkowe odpłatne zajęcia, wyjeżdżać na zagraniczne wycieczki. Część pieniędzy

na wskazane wydatki pochodziła z oszczędności. W związku z powyższym Sąd Okręgowy uznał, że pozwany przekazywał na potrzeby rodziny 3.500 złotych. Sąd Rejonowy podziela wskazane stanowisko. Skutkowało to przyjęciem, że pozwany ma możliwość uzyskania miesięcznego dochodu w kwocie co najmniej 3.500 złotych.

Od listopada 2011 roku wzrosły dochody matki małoletnich powodów, co jest związane przede wszystkim z podjęciem przez O. W. dodatkowego zatrudnienia. Obecnie wynoszą one około 3.500 złotych. Jednak z uwagi na konieczność spłaty na rzecz pozwanego 100.000 złotych tytułem podziału majątku, matka powodów była zmuszona zaciągnąć kredyt, który spłaca po 1.000 złotych miesięcznie. Nadto w całości ponosi ona również koszty związane z lokalem w P..

Sąd Okręgowy ustalając w sprawie (...) koszty utrzymania każdego z powodów na kwotę 800 złotych obciążył pozwanego alimentami po 500 złotych, mając na względzie, że matka realizuje obowiązek alimentacyjny również przez bieżącą pieczę nad dziećmi. Z uwagi na upływ 4 lat i wzrost samodzielności powodów, zakres koniecznej bieżącej pieczy uległ niewątpliwie zmniejszeniu. Zatem O. W. winna w nieco większym stopniu, niż dotychczas, uczestniczyć w realizacji obowiązku alimentacyjnego w formie pieniężnej.

W toku procesu pozwany podnosił, że dokonuje poza płatnością zasądzonych alimentów zakupów na rzecz powodów. Postępowanie dowodowe wykazało, że w przypadku małoletniego powoda pozwany od 2014 roku nie ponosił żadnych znaczących, powtarzalnych wydatków. Natomiast na rzecz małoletniej L. ponosi jedynie stały wydatek na doładowanie telefonu w kwocie 30 złotych. Pozostałe wydatki, na przykład na zakup odzieży, mają charakter incydentalny.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy podwyższył alimenty od pozwanego na rzecz małoletniego N. W. z kwoty po 500 złotych miesięcznie do kwoty po 650 złotych miesięcznie oraz na rzecz małoletniej L. W. z kwoty po 500 złotych miesięcznie do kwoty po 600 złotych miesięcznie poczynając od dnia 9 lutego 2016 roku, a więc od dnia, w którym doręczono pozwanemu odpisu pozwu. Dopiero od tego dnia pozwany mógł zapoznać się z powództwem i ustosunkować się do żądania powodów. Jednocześnie Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Sąd na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania pozwanego kosztami sądowymi od uwzględnionej części powództwa (art. 13 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 22 k.p.c.), od której uiszczenia powodowie jako strony dochodzące roszczeń alimentacyjnych byli zwolnieni (art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych) mając na względzie, że na pozwanym ciąży obowiązek alimentacyjny względem powodów.

Na tej samej podstawie Sąd Rejonowy odstąpił od obciążania powodów kosztami procesu, mając na względzie, że nie dysponują oni ani majątkiem, ani dochodami, z których wskazane koszty mogłyby być pokryte.

Rygor natychmiastowej wykonalności nadany wyrokowi w punkcie pierwszym wynika z dyspozycji przepisu art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd, jeśli zasądza alimenty, z urzędu nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności co do rat płatnych po dniu wniesienia powództwa, a co do rat płatnych przed wniesieniem powództwa za okres nie dłuższy niż za trzy miesiące.

Sygn. akt VIIIRC 1213/15

ZARZĄDZENIE

1. odpis uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi pozwanego,
2. wykonać pkt. 2 zarządzenia z dnia 18 marca 2016 roku,
3. akta przedłożyć z pismem lub za 21 dni.

S., dnia 5 kwietnia 2016 roku

SSR Anna Bilińska-Czyżyk